

Nasjonalt kompetansesenter for porfyrisykdommer (NAPOS)

Laboratorium for klinisk biokjemi
Haukeland universitetssjukehus
5021 BERGEN

Telefonnr: 55 97 31 70
E-post: porfyri@helse-bergen.no
Nettside: www.napos.no

OM DIAGNOSEN PV

Porphyria variegata (PV) er en sjelden arvelig sykdom. Kun en liten del av bærerne av sykdommen får aktiv sykdom.

Av de PV-pasientene som får symptomer får ca. 80 % hudsymptomer som består av blemmer og sårbar hud etter soleksponering.

Ca. 20 % av pasientene får i tillegg til hudsymptomene akutte symptomer som er karakterisert av anfall med intense abdominalsmerter, kvalme/oppkast, tachycardi, hypertensjon og obstipasjon. Mindre typisk er smerter lokalisert til rygg og lår. Videre kan disse pasientene utvikle muskelsvakhet, sensoriske utfall, psykiske symptomer og i alvorlige tilfeller lammelser eller kramper. Ca. 20 % av pasientene får kun akutte symptomer.

Mulige langtidskomplikasjoner hos pasienter med akutte porfyrier er hypertensjon og i sjeldne tilfeller nyresvikt. Det er usikkert om nyresvikt skyldes kronisk arteriell hypertensjon eller nefrotoksisk effekt av porfyrier og porfyriinforstadier. Det sees også en økt frekvens (<10 %) av hepatocellulær cancer blant pasienter med akutt porfyri, uten forutgående kronisk leversykdom.

Brosjyre om PV

For mer informasjon om NAPOS, porfyri og oppfølging av porfyri pasienter se nettsidene www.napos.no.

Sjekkliste for kontroller

Porphyria variegata (PV)

For personer med aktiv PV anbefales årlige kontroller. For personer som kun er genetisk disponert for å få PV (latent PV) anbefales kontroller hvert 3-5 år. NB! Årlige ultralyd av lever for alle over 50 år pga økt risiko for hepatocellulært carcinom.

Ultralyd av lever etter fylte 50 år

Henvis til **årlig** ultralyd for både de med latent og aktiv PV etter fylte 50 år. Om mulig, legg inn påminnelse i elektronisk pasientjournal!

Porfyrier og porfyriinforstadier i urin

Rekvisisjonsskjema kan skrives ut fra www.napos.no, kryss av for **kontroll av kjent PV**. Urinprøven (20 ml) merkes med navn og fødselsdato og pakkes i aluminiumsfolie (lysbeskyttes). Sendes til Seksjon for porfyrianalyser, Laboratorium for klinisk biokjemi, Haukeland universitetssjukehus, 5021 Bergen.

NB! Husk lysbeskyttelse!

Blodtrykk

Nyrefunksjon

Kreatinin og estimert GFR

Samtale/veiledning om hudsymptomer og lysbeskyttelse

Samtale/veiledning om anfallsutløsende faktorer

- Sjekk trygge legemidler (både reseptbelagte og reseptfrie)
Lenke til medikamentdatabase finnes på www.napos.no
- Alkohol og andre løsemiddel
- Hormoner (menstruasjonsyklus)
- Infeksjoner og feber
- Psykisk og fysisk stress
- Kosthold (sult og slanking)
- Røyking (indirekte utløsende)

